

# PROSJEKTPLAN FOR RULLERING AV KYSTSONEPLANENE FOR TROMSØREGIONEN

## RÅDMANNENS TILRÅDING:

1. ....kommune godkjenner forslag til prosjektplan for rullering av kystsonoplanene for Tromsøregionen.
2. .... godkjenner forslag til kostnads- og finansieringsplan.
3. ....ber om at rulleringsprosessen starter snarest mulig.
4. Kommunens andel innarbeides i budsjett for .....

## 1. MÅL OG RAMMER

### 1.1 Bakgrunn

Tromsø-området har et stort potensiale for å bli en av de mest attraktive kystregionene i landet. Kystsonen vår har ressurser og tilgjengelige arealer for allmenn bruk og utvikling av et bredt spekter av næringer. Tromsø-regionen med Balsfjord kommune, Karlsøy kommune og Tromsø kommune har mye over halvparten av kystlinjen i Troms. Videre er disse kommunene samlet en av de største regionene arealmessig når vi legger sammen landarealet og sjøarealet. Kyst- og havområdene er et av de viktigste fortrinn vår region har i forhold til næringsutvikling innenfor sjømatnæringene, maritim sektor, reiseliv og opplevelser og FOU-virksomhet.

Kysten representerer muligheter for verdiskaping for lokalsamfunn og kommuner, innbyggere, tilflyttere og besøkende, etablerere, investorer og eksisterende næringsliv. Utviklingen av kysten forutsetter innovasjoner, med vekt på bærekraftig utvikling, ivaretagelse av kulturtradisjoner og institusjoner for interessehandtering. Et grunnleggende element i dette er en kystsonoplan som gir rammer for den utviklingen som forventes å skje i Tromsø-områdets kystarealer. Tromsø-områdets regionråd har tatt initiativ til at eksisterende interkommunale kystsonoplan, Kystplan Tromsøregionen, rulleres. Den interkommunale Kystsonoplanen, *Kystplan Tromsøregionen* ble vedtatt høsten 2015, i de fem kommunene som da inngikk i prosjektet. Selv om denne planen er relativt ny, så har det i de mellomliggende årene vært en rivende utvikling på kysten. Ny teknologi, nye økonomiske insentiver, økt vekst i volum og verdi innen havbruket i nord, et bredt spekter av miljøutfordringer, arealkonflikter m.m. gjør det formålstjenlig å revidere eksisterende kystsonoplan for bedre å kunne handtere både kommende muligheter og utfordringer.

Det settes derfor nå i gang et prosjekt for å rullere eksisterende kystsonoplan for kommunene, Balsfjord, Karlsøy og Tromsø. Målselv kommune har gått inn i et samarbeide med rulleringsarbeidet av kystsonoplan for Sør og Midt-Troms, mens Lyngen allerede er i gang med rullering av sin plan. Dette betyr at rulleringsarbeidet denne gang vil omfatte de tre kommunene i Tromsø-området - Balsfjord, Karlsøy og Tromsø. Vi har høsten 2018 invitert kommunene i Nord-Troms til å delta i felles revisjon av kystsonoplanene i det såkalte produksjonsområde 11 (Tromsø-regionen + Nord-Troms).<sup>1</sup> Dette gir en geografisk avgrensning fra Senja i sør til Fugløybanken i nord. Det var Troms fylkeskommune som anbefalte alle kommunene i produksjonsområde 11 til å kjøre felles planprosess.

---

<sup>1</sup>Nord-Troms kommunene er som sagt invitert inn i arbeidet. Per dags dato er det ingen av disse som har svart positivt på invitasjonen.



Gjennom aktiv kystzoneplanlegging i samarbeid mellom kommuner i regionen kan vi:

- Sikre langsiktig og bærekraftig utvikling av kystsonen
- Utvikle og formidle kunnskap om bruk og vern av marine ressurser
- Bygge opp marin kompetanse for bruk og arealplanlegging av kysten i regionen
- Bidra til utvikling og bruk av ny teknologi som løser bærekraftutfordringene som kystnæringene står overfor.
- Skape interesse og engasjement for bruk av kystsonen gjennom åpne planprosesser
- Utvikle planleggingsverktøy og praksis i interkommunalt samarbeid sammen med andre myndigheter som styrer utviklingen av havbruksnæringen
- Samarbeide mellom kommunenes innbyggere og politikere, forvaltning, marine næringer og relevante forskningsinstitusjoner

Status for planarbeidet i de ulike kommunene er som følger:

- Balsfjord, Karlsøy, Tromsø, Lyngen og Målselv vedtok høsten 2015 den interkommunale Kystzoneplan Tromsøregionen. Lyngen og Målselv har valgt å stå utenfor rulleringsarbeidet denne gang.
- Det er igangsatt en rullering av kystzoneplanen for Sør og Midt-Troms

Forutsetninger for å lykkes med kystzoneplanarbeid er blant annet:

- Samspill med kommunene er essensielt
- Planarbeidet krever forankring i den enkelte kommune
- Det må avsettes ressurser i kommunen – økonomiske, kompetanse og kapasitet
- Samordning mot øvrige prosjekter knyttet til kystsonen
- Åpen prosess med tilrettelegging for medvirkning blant brukere
- Prioritering og valg

## 1.2 Tromsø-områdets regionråd

Bakgrunnen for initiativet for realisering av en rullering av Kystplan Tromsøregionen finnes i vedtak i regionrådet<sup>2</sup>, samt ønsker fra alle de tre kommunene om å igangsettes en rullering av dagens kystzoneplan.

<sup>2</sup> Vedtak, Troms-områdets regionråd, sak 14/18, *Dagsaktuelle saker*

En rullering av eksisterende plan er tenkt organisert gjennom to parallelle prosesser:

- Rullering av eksisterende kystzoneplan innenfor de tre kommunenes grenser og kystsoner
- Deltakerkommunene deltar i interkommunalt plansamarbeid.

Etter vedtaket i regionrådet ble det etablert en arbeidsgruppe sammensatt av administrative ansvarlige innenfor plan- og næring i de tre kommunene. I juni 2018 ble det avholdt et møte med Troms fylkeskommune hvor prosjektideen ble presentert. Tilbakemeldingen var da at en burde se på hele produksjonsområde 11. Denne oppfordringen har arbeidsgruppen jobbet med. Kommunene i Nord-Troms har blitt invitert inn i forarbeidet til rulleringsprosjektet. Tilbakemeldingen har vært sparsom. For å unngå tap av framdrift, anbefaler arbeidsgruppen å sette i gang arbeidet så snart som mulig med de tre kommunene som inngår i regionrådet.

## Anbefaling

*Arbeidsgruppen anbefaler at det etableres et prosjekt for gjennomføringen av rulleringsarbeidet så snart som mulig. Gjennomføringen anbefales ledet av en intern prosjektleder felles for de tre kommunene.*

Følgende viktige faktorer og forutsetninger for å lykkes i kystzoneplanprosjektet er:

- Lokal forankring, legitimitet og eierskap i kommunene
- Felles kunnskapsinnhenting
- At den rullerte planen er juridisk bindende (får juridisk virkning) – må vedtas av kommunestyret i hver kommune
- Stordriftsfordeler - bruke økonomiske og personellmessige ressurser på tvers av kommuner og gjennom samarbeid, og unngå sårbarhet mht. saksbehandlingstid, personell og kompetanse
- Sikre forutsigbare og framtidsette planer for sjøarealene i den enkelte kommune og Tromsøregionen som helhet
- Felles "planspråk" (digitaliserte planer i samme format for alle kommunene)
- Sikre tilstrekkelig fleksibilitet - ulike kommuner med ulike prioriteringer og behov
- Tilstrekkelige ressurser til gjennomføring av prosjektet

Utviklingen de senere årene viser at det er en økende konkurranse og interessekonflikt knyttet til bruk av sjøarealene i Troms. Dette er i hovedsak forhold knyttet til allmennhetens interesser, næringsvirksomhet, forvaltning og vern.

Et godt planverktøy er med på å sikre eksisterende aktivitet innenfor fiskeri- og havbruksnæringen samtidig som den tar i betraktning sjørettet aktivitet knyttet til reiseliv og nyetableringer i kystsonen. Hensyn skal også tas til natur, miljø og klima, kultur og friluftsliv.

### 1.3 Om kystzoneplaner

En kort oppsummering av elementer i en kystzoneplan er som følger:

- En kystzoneplan er en arealplan etter plan- og bygningslovens paragraf § 11-5
- Planarbeidet er en prosess som skal fastsette formål for alt sjøareal med tilhørende strandsone, jfr PBL § 11-7 nr.5, og krever medvirkning fra alle brukere av, og interessenter i kystsonen, jfr PBL § 3-2
- Planarbeidet har som formål å påse at alle interesser for kystsonen og deres behov for areal blir fremlagt, slik at de politiske myndigheter kan gjøre sine prioriteringer ut i fra et best mulig grunnlag
- Interesser som kommunikasjon, naturvern, friluftsliv, reiseliv/turisme, fiskeri, oppdrett, industri med mer, kartlegges

Arbeidet skal ta utgangspunkt i eksisterende plandokumenter, herunder:

- Gjeldende kystzoneplan for Tromsø-regionen fra 2015
- Kommunenes egne kommuneplaner (samfunns- og arealdel) Kommunedelplaner (næringsplaner, friluftsliv, fisker, samferdsel mm)
- Regionale planer
- Relevante planer på statlig nivå
- Forskningsresultater og tilgjengelig materiell om fjordene og kystarealene

Arbeidet skal gjøres i nært samarbeid mellom de deltakende kommunene og eksisterende og næringsorganisasjoner, byggevalg/grendelag og impliserte offentlige instanser, jfr. Plan- og bygningsloven § 5-1, 5-2, og 5.3, *Medvirkning i planleggingen*.

**Tromsømrådets-regionråd har tatt et initiativ for å vurdere mulighetene for en bredt anlagt rulleringsprosess. Saken har vært drøftet i regionrådsmøter i flere sammenhenger, blant annet i 07.12.18, sak 39/18.1.4 Prosjektmål**

Mål for prosjektet:

*Rullere og fremme Kystplan Tromsøregionen for 2019-2030. Rulleringsarbeidet skal bærekraftig forvaltning av ressursene, økt verdiskaping og sysselsetting i hele regionen stimulere til samarbeid og utvikle felles rammer for et bærekraftig arealbruk, forvaltning og verdiskaping.*

Delmål for prosjektet:

1. Bygge på kjent kunnskap om fysiske og økologiske forhold som har betydning for framtidig bruk av kyst- og sjøområdene
2. Oppdatere eksisterende konsekvensutredning (KU) og gjennomføre ny (KU) utredninger der det måtte være nødvendig
3. Utvikle metoder og GIS-baserte analysemodeller
4. Utarbeide strategier og retningslinjer for arealbruk i kystsonen
5. Etablere en strategi og plan for bred medvirkning
6. Utarbeide mål, strategier og retningslinjer for arealbruken i kystsonen

### **1.5 Rammer**

Innenfor en ramme på totalt kr. 1 970 000 (direkte kostnader på kr. 840 000 + egeninnsats på kr. 1 130 000 eks mva, se vedlagt forslag til budsjett) bør det være mulig å legge fram forslag til nye kystzoneplaner til behandling i kommunestyrene i henholdsvis Karlsøy og Tromsø i juni 2020, og i løpet av høsten 2019 i Balsfjord.

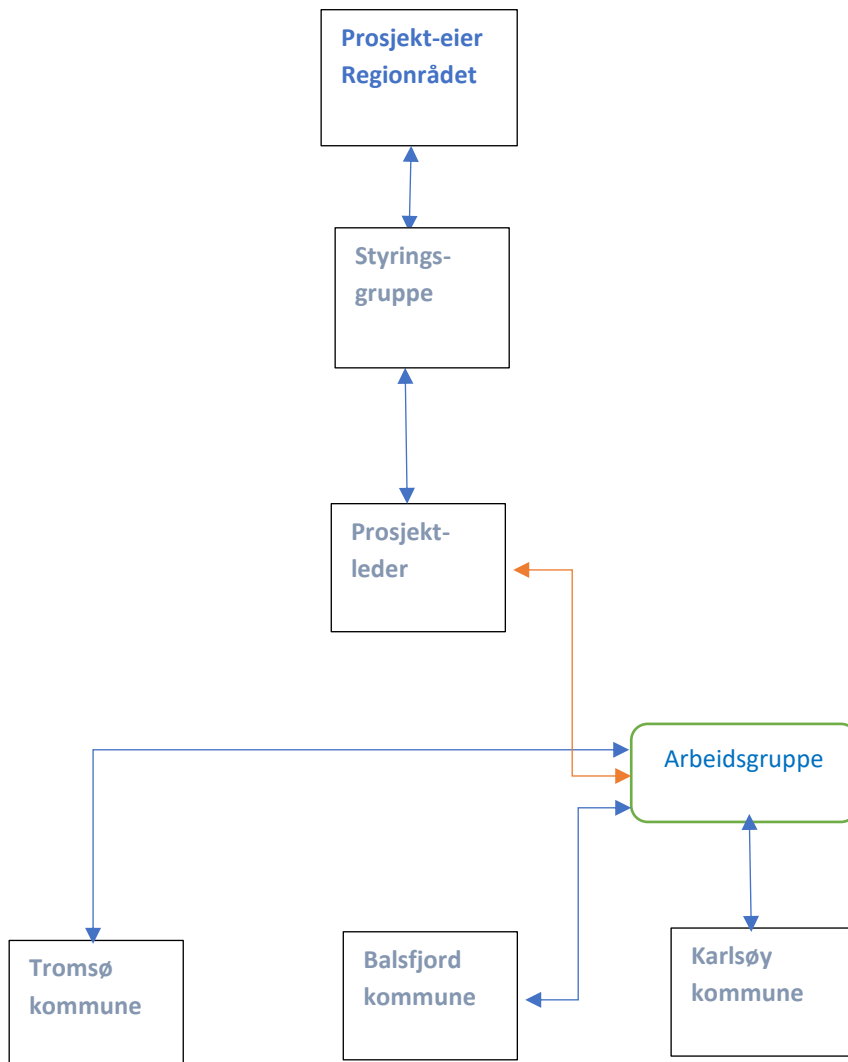
## **2. OMFANG OG AVGRENSNING**

Arbeidet med oppdatering av kystzoneplan for Balsfjord, Karlsøy og Tromsø er knyttet til relevante paragrafer kapitlene 10 og 11 i plan- og bygningsloven.

### 3. ORGANISERING

#### 3.1 Prosjektledelse

Organisering av arbeidet tenkes gjennomført som følger:



#### Utdyping av prosjektmodellen:

- Prosjekteier vil være Tromsø-området regionråd.
- Styringsgruppen vil bestå av de ordførerne og de tre administrasjonssjefene i de tre kommunene. Daglig leder i regionrådets er sekretær for styringsgruppen.
- Prosjektleder-ressurs kjøpes fra Tromsø kommune.
- Arbeidsgruppe bestående av plan- og næringsfaglige ressurser fra hver kommune.
- Prosjektet vil benytte seg av fagkompetansen i de tre deltakerkommunene, Balsfjord, Karlsøy, Tromsø.

- Det vil også være behov for å kjøpe noen eksterne tjenester (konsekvensutredninger), og spesielt til å ferdigstille selve plandokumentet, med GIS-løsninger osv.

## Organisering av planarbeidet

Prosjekteier er Tromsø-området regionråd med de deltakende kommuner. Prosjektet forankres i politisk ledelse i kommunene. Prosjektet styres av dedikert prosjektleder i Tromsø kommune.

Det opprettes en styringsgruppe som består av ordførerne og administrasjonssjefene i de tre kommunene.

Prosjektledelsen frikjøpes fra planfaglig miljø i Tromsø kommune. Prosjektledelsen har ansvaret for å planlegge, organisere, bemanne, styre og kontrollere den operative fremdrift i prosjektet sammen med arbeidsgruppen.

Det opprettes også en interkommunal ressursgruppe med planleggings-/næringskompetanse fra de deltakende kommuner, jfr. prosessen med dagens Kystplan Tromsøregionen.

## Lovgrunnlag

Interkommunal planlegging er hjemlet i kap. 9 i plan- og bygningsloven. Organisering av interkommunalt planarbeid er omtalt i § 9-2: *Planarbeidet ledes av et styre med samme antall representanter fra hver kommune, med mindre kommunene er enige om noe annet. Med mindre annet er vedtatt av kommunene, fastsetter styret selv regler for sitt arbeid og organiserer planarbeidet slik det finner det hensiktsmessig.*

For planprosess og innhold i planen gjelder de samme reglene som for kommuneplanen (jf PBL kap. 11). Det går fram av PBL § 9-3 at kommunene kan overføre planmyndigheten til styret: *De deltakende kommuner kan overføre til styret den myndighet til å treffe vedtak om planprosessen som etter loven er lagt til kommunen. Hvert kommunestyre treffer endelig planvedtak for sitt område.*

## 4. Planprosess og innhold

Plan- og bygningsloven krever at det skal utarbeides et planprogram, og at det skal gjøres vedtak om å legge dette ut til høring og offentlig ettersyn. Etter høringen og behandling av merknadene skal det gjøres vedtak om fastsetting av planprogrammet.

Videre skal det utarbeides et planforslag med nødvendige utredninger, og det skal gjøres vedtak om å legge planforslaget ut på høring og offentlig ettersyn. Etter høringen skal planforslaget evt. justeres på grunnlag av innkomne merknader, deretter klargjøres planen for endelig vedtak. Dersom det kommer innsigelse til planen, eller det er behov for å gjøre betydelige endringer på grunnlag av merknader, kan det bli nødvendig å treffe flere politiske vedtak før planen blir klar til endelig vedtak i kommunestyrene.

### Kystplan Tromsøregionen: Prosessvedtak skjer i hver enkelt kommune

Vedtakene i planarbeidet skjer i hver enkelt kommune. Vedtakene må gjøres av kommunestyrene i hver kommune. Saksutredning og forslag til vedtak må være felles.

Med denne modellen får hver enkelt kommune god forankring, men man mister den felles drøftingen av planforslaget, og planprosessen blir omfattende.

## 5. RISIKOANALYSE OG KVALITETSSIKRING

### 5.1 Kritiske suksessfaktorer

To kritiske suksessfaktorer kan identifiseres:

1. Uløste konflikter med hensyn til bruk av kystsonen
2. Manglende engasjement for arbeidet blant de involverte kommunene

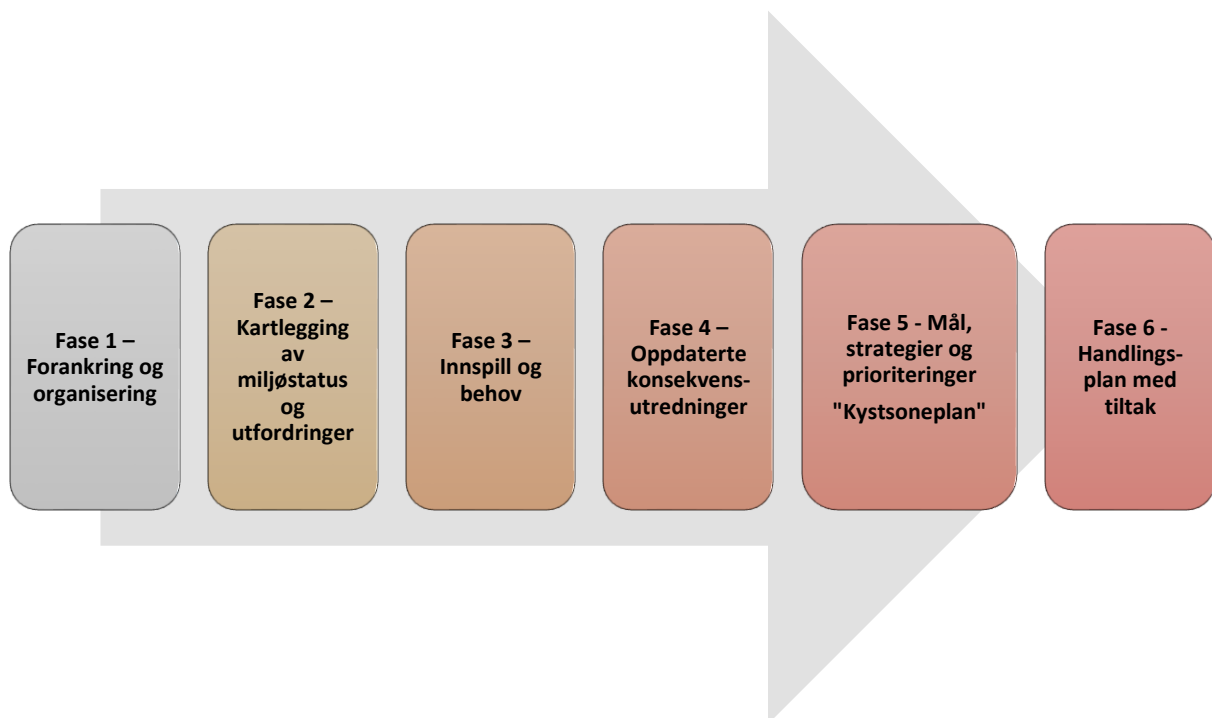
### 5.2 Kvalitetssikring

De kritiske faktorene ivaretas gjennom følgende prosessuelle grep:

1. Bringe eventuelle konflikter frem i lyset og drøfte disse med de impliserte partene
2. Gjennomføre et politisk forarbeid som bidrar til forpliktelse og forankring blant folkevalgte og ansatte

## 6. GJENNOMFØRING

Arbeidet med kystsoneplan er skissert som følger:



Fase 1: Forankring. Prosjektet forankres i regionrådet og de respektive kommuner.

Fase 2 A: Kartlegging av status i eksisterende kystsoneplan.

Fase 2 B: Kunnskapsstatus i kystsonen. Kjøp av ekstern kompetanse.

Fase 2 C: Miljøstatus og utfordringer. Lus, rømming, sykdom og påvirkning av andre arter. Generelle utfordringer og spesifikke utfordringer i regionen.

Fase 3: Innspill og behov. Åpne møter med alle berørte interesser i kystsonen.

Fase 4: Konsekvensutredninger - usikkerhet mht. omfang og kostnader.

Fase 5: Mål, strategier og prioriteringer. Forslag til Kystzoneplan – politisk vedtak i kommunene.

Fase 6: Handlingsplan og tiltak - 4-årig handlingsplaner som hver kommune utarbeider som oppfølging av Kystzoneplanen.

Prosjektledelse: Frikjøp av intern prosjektleder i Tromsø kommune, 50 %.


## 6.1 Hovedaktiviteter

I hovedsak vil følgende aktiviteter stå sentralt:

1. Administrativ og politisk behandling av prosjektplanen / planprogram blant deltakende kommuner og regionråd
2. Vedtak om igangsettelse av et hovedprosjekt samt en finansiering av dette arbeidet, som grovt skissert er kostnadsberegnet til i kr. 1 970 000
3. Organisere prosjektet med styringsgruppe, arbeidsgrupper/prosjektgrupper samt engasjere prosjektleder fra Tromsø kommune
4. Skape entusiasme for medvirkning lokalt og regionalt slik at målene om økt verdiskaping kan imøtekommes uten at dette går ut over andre brukere av fjord- og kystsystemet
5. Vurderinger og fortolkninger:  
Faglige vurderinger og modellfortolkninger i forhold til etableringer, herunder også nye akvakulturaktiviteter i regionen (fiskeoppdrett, tare dyrkning), utpeking av egnede områder til ulike akvakulturaktiviteter
6. Samordne arbeidet med allerede eksisterende kommunale og regionale planer
7. Komme med anbefalinger om arealdisponering
8. Utarbeide en helhetlig oppdatert plan for kystsonen i regionen som ivaretar både eksisterende bruk samt muligheter for nye bruksområder



## Gant-diagram – prosjektfaser

Framdriftsplan 	2019			2019-2020									
	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember	Januar	Februar
Forankring og organisering													
Kartlegging av miljøstatus													
Innspill og behov													
Oppdatere KU													
Handlingsplan med tiltak													
Vedtak av plan													📌

## 7. ØKONOMI

Finansiering av arbeidet er basert på allokering av kommunale midler og fylkeskommunale midler, herunder kommunal egeninnsats. For de kommunene (Karlsøy og Tromsø) som oppebærer midler fra Havbruksfondet vil det være naturlig å benytte disse. Når det gjelder Balsfjord kommune har Troms fylkeskommune signalisert at de vil bidra med økonomisk støtte til kommunen da de ikke oppebærer midler fra Havbruksfondet.

## 8. KONTRAKTER OG AVTALER

Avtale med Troms kommune om kjøp av prosjektlederressurs.

Eventuell ekstern utlysning av nødvendige underprosjekter/delprosjekter/konsekvensutredninger.

Vedlegg: Forslag til budsjett.